

[De haemorrhagiis gravidarum / [Polycarp Gottlieb Schacher].

Contributors

Schacher, Polycarp Gottlieb, 1674-1737
Drechsel, J. F.

Publication/Creation

Leipzig : Zeidler, 1717]

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/awgxseq>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

LECTORI BENOVOLO
ORDINIS MEDICI
LIPSIENSIS

H. T.

PROCANCELLARIUS

D. POLYCARPUS GOTTLIEB SCHACHER,
PHYSIOLOG. P. P.
S. P. D.

ORDINIS MEDICI

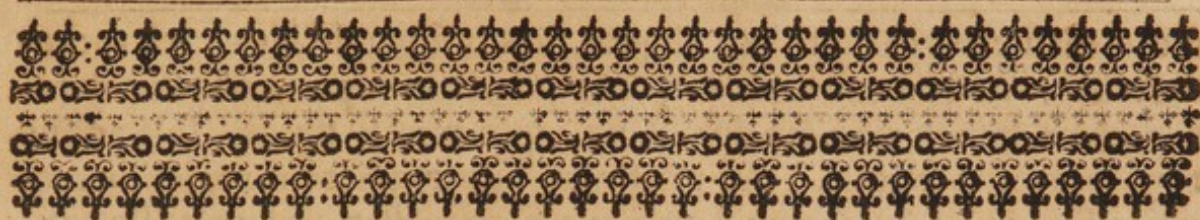
PROCANCIARIUS

D. JOHANNES GOTTFRIED SCHACHER

INTRODUCIT

E.T.D.

Quemadmodum corpus nostrum ad corruptionem admodum proclive virtute vitalis ejus motus per longam annorum seriem ab omni putredinis labe immune præstatur; ita vitali illo motu extincto corpus quoque brevi post putridum rancidumque evadit. Eidem fato est foetus in utero materno subiectus, qui sæpe ante moritur, quam in lucem edatur. Exanimatus solenni naturæ cursu mox putredine consumitur, eodemque tempore matrem in anceps vitæ periculum præcipitat. Proinde paradoxum fortassis videbitur, si impræsentiarum asseram, fieri interdum, ut foetus vita privatus sine sensibili putredinis labe & citra funesta gravidæ symptomata ad notabile temporis spatium in utero permaneat. Huic assertioni fidem ut conciliem, liceat illustrationis ergo sequentem historiam concise recensere: Nobilis quædam foemina, vegeto corporis habitu, in optimo ætatis flore constituta, plurium liberorum fausta genitrix, ante annos non ita multos non vanam de graviditate sibi conceperat spem. Cum enim periodicus mensium fluxus cessaret, immodicamque oris ariditatem nocturno imprimis tempore se molestantem sentiret, ac præterea nausea non tam jejuno stomacho, quam brevi post pastum infestaretur, atque symptomata illa, quæ ipsa uterum gerenti alias erant consueta, ad quartum usque mensem durarent, non citra fonticam causam se gravidam esse suspicabatur; Quarto gestationis mense nondum elapso præter spem omnem atque opinionem in gravem uteri hæmorrhagiam incidens atque abortum haud parum reformidans remediis externis æque ac internis utebatur, quibus immodicus fluxus multum quidem minuebatur, penitus tamen non sistebatur, imo novo accedente corporis

motu medicamentisque per aliquot dies insuper habitis, ita recrudescibat, ut non minima sanguinis quantitas impetuose effunderetur, eam tamen non ita debilitans, quo minus muniis suis adhuc tum præesse potuerit. Ad pristinam igitur quietem remediorumque usum rediens tantum levaminis percipiebat, ut fluxus ille paulatim penitus cohiberetur. Sed anceps nunc hærebat, utrum una cum sanguine excreto omnis graviditatis spes evanuerit, an vero gravida ad huc esset. Vix sex septemve dies effluxerant, ex quo in novum fluxum uterinum, quatuor circiter dies durantem, relabebatur, postmodumque eodem nunc remissiori, nunc intensiori separatis temporibus corripiebatur, unde nulla omnino imprægnationis spes eidem amplius relinqui videbatur, præsertim cum supra recensita symptomata graviditatem indicantia penitus remiserint, nullumque foetus motum post medium gestationis tempus persenserit. Tanto autem corporis robore pollebat formosa illa, ut nunquam lecto affixa hæreret, sed læto animo domestica officia obiret cultumque divinum aliaque consortia frequentaret, tametsi perpaucos saltem dies a fluxu illo immunis esset, & dubio procul foetum mortuum in utero gereret. Accidit vero post trigessimam secundam hebdomadam, computatione a conceptionis tempore instituta, ut ex improvviso in gravissimam iterum uteri hæmorrhagiam incideret, eodemque tempore non citra dolores partui consuetos carneam massam una excluderet. Hanc quidem haud pauci adstantium pro mola habebant, tamen ea paulo accuratius pervestigata, adparebat clare, carneam illam massam non molam, sed placentam recentem ac justo crassiorem esse, intusque foetum membranis suis obvolutum contineri. Proinde iis provide incisis liquor amnii nonnihil turbidus promanabat, tenellusque nudus, incorruptus, nullum foetorem spirans, gracilis tamen, extenuatus, solito minor, trimestris embryonis magnitudinem vix æquans in oculos incurrebat, funiculo ejus umbilicali incorrupto quidem, sed flaccido marcidoque simul comparente. Sane symptomata, quibus gravidæ afficiuntur, non semper una eademque esse, vel mulieribus cognitum satis perspectumque est. Nostra potissimum intensæ oris ficcitatis rationem habebat; uti enim extra graviditatis tempus de ea nil quicquam molestiæ sentiebat; ita eadem brevi post conceptionem ac toto pene gestationis tempore tam exquisitè affligebatur,

batur, ut necesse haberet, sæpius jam nocturno, jam matutino tempore immodicam labiorum, linguæ, fauciumque ariditatem aqua aliove potu temperare. Quemadmodum vero nostra huic ac ceteris signis supra indigitatis confusa optime imprægnationem cognoscebat; ita nos conjectura haud aberraturos esse speramus, si aperte asseramus, foetum præcoci partu exclusum octo pluresve hebdomadas mortuum in utero delituisse. Nihil jam de diuturno fluxu cruento foetum necessario debilitante tandemque enecante dicam. Neque symptomatum graviditatem indicantium brevi post primam uteri hæmorrhagiam remissionem prolixè commemorabo. Certe mater non sanctè modo asseverabat, se postmedium gestationis tempus nunquam foetus motum percepisse, verum testimonia etiam omni exceptione majora luculentissimeque probantia, se minimum triginta duas hebdomadas gravidam fuisse, proferebat. Cum itaque infans in lucem emissus, nec non funiculus umbilicalis tabidus gracilisque compa-
ruerit, ac ille trimestris embryonis magnitudinem vix æquaverit, conjicere fas est, tenellum finem septimi vel principium octavi mensis in utero vivendo haud attigisse, sed potius plures hebdomadas ante abortum extinctum fuisse. Operæ fortassis pretium nos facturos speramus, si hac data occasione tria imprimis paulo curatius pervestigemus: nimirum, quomodo infans mortuus tamdiu citra corruptionem & putredinem in utero materno asservari potuerit, secundo, cur mater, foetum mortuum in utero gerens, præter frequentiore uteri hæmorrhagiam nihil mali effatu digni experta fuerit, & postremo undenam sit, quod foetus in utero mortuus haud maturius fuerit expulsus. Foetum exanimem ad aliquot hebdomadas imò menses in matrice citra corruptionem hære-
re, non modo præsens observatio, verum alii etiam Auctores fide digni luculenter probant. Siquidem *Cl. Mauriceau* embryonem sextimestrem describit, qui incorruptus pene comparuit, tametsi ultra mensem mortuus in utero materno latitarit. Atque *Hildanus* duorum foetuum a diversis matribus editorum meminit, qui per trium quidem mensium spatium mortui in ergastulo materno delituerunt, qui tamen neque putridi, neque foetidi observari fuere. Oppido rara est observatio, quam *Celeberr. Schæckius* litterarum monumen-
tis consignavit; quippe quæ foetum instar alabastrum nitidum, nullibi-
que putredinis labe infestatum sistit, quantumvis quatuor menses in

Observati-
ons sur la
vr. si se &
l'accou-
cheme-
t
des seimes
Obs. 246.

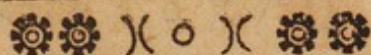
Cent. 2.
Obs. Chi-
rurg. 51.

M N C D
I A. 9. Obs.
162.

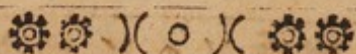
uteri latebris exanimis hæserit. Quamobrem cur de rei tot observationibus confirmatæ veritate dubitare velimus, causam, me iudice, habemus propemodum nullam. Consultius erit, causas non-nihil indagare, quæ foetum exanimum aliquandiu in utero a corruptione immunem præstant. Sane quantum aër concretorum naturalium corruptionem & putredinem promoveat, inde dilucide apparet, quod eorundem multa, corruptioni alias maxime obnoxia, quam diutissime a putredine præserventur, modo aëris accessus studiosissime abarceatur. Id quod inprimis in fructibus videre est, qui ad putredinem alias maxime proni, sphaeræ vitreæ ab aëre evacuatae inclusi ad integrum annum citra corruptionem ullam asservari possunt. Jam vero foetus, liquori amnii innatans, & membranis suis amictus in utero clauso tutus a liberiori aëris accessu delitescit, hinc contra etiam dubio sine est, quod foetus mox putrescere incipiat, si dilaceratis ejus membranis ac liquore amnii profuso orificioque uteri hiantæ, paulo liberiori aëris accessui exponatur, utpote cujus attractu unio particularum humores constituentium paulatim dissolvitur, peregrinusque motus ipsis imprimitur, atque crasis eorundem penitus invertitur, ut tandem non mirum, si & solidæ partes liquore perfusæ pedetentim mollescant corrumpanturque. Præterea ad præcavendam putredinem haud parum liquor amnii conferre videtur. Sicuti enim fructus in liquoribus & animalium corpora in aqua alumine similique sale imprægnata aliisve liquoribus modo brevius, modo longius incorrupta asservantur; ita non absimilem fortassis usum limpidus amnii liquor salinis spiculis imbutus tenello præstare videtur. Quare excretio ejus, cujus mentionem antea fecimus, simul ad causas corruptionis mox tenellum invadentes referri meretur. Imo hæc forsân quoque est ratio, cur foetus mole major minori citius in utero corrumpatur. Minores namque liquore amnii undiquaque alluuntur, secus ac in paulo grandioribus animadvertimus. Neque etiam a ratione abhorret, placenta cum utero cohæsionem symbolam suam ad avertendam putredinem simul conferre. Licet enim ex ea humores ministerio funiculi umbilicalis ad foetum mortuum amplius transferri nequeant, tamen placenta materno sanguine adhuc tum irrigata particulas laudabiles per poros membranæ amnii dum excernit, sane liquor ejus quotidie instauratus, crasque suam aliquandiu conservans, embryo

bryo quo minus putrescat, omnino præcavet. Atque hæc dubio procul princeps est causa, cur incorrupto existente foetu ex interitu ejus gravida parum incommodi persentiscat. Equidem ordinarie foetus in utero mortuus matri gravissima nec raro lethifera parit symptomata, autopsia id ubertim confirmante; interdum tamen ab iis gravidas liberas permanere, & nostra, & supra citata exempla luculenter docent. Quoniam enim quandoque accidit, ut mortuo tenello uterus cum placenta inflammatione haud corripitur, a qua alias pessima proveniunt symptomata, neque placenta ac foetus illico putrescere incipiant, quorum foetida exhalantia miasmata sanguinem maternum inquinando funesta mala gignunt; fieri omnino potest, ut ejusmodi infans cum placenta niolæ ad instar aliquandiu in utero citra periculosa symptomata retineatur. Cur vero foetus mortuus naturæ nisu haud maturius expulsus fuerit, præcipue cum mors infantis cum matris vita plane haud congruat, huicque summum immineat periculum, & ideo natura totis viribus in id incumbere debeat, ut infans mortuus, ceu res vitæ matris penitus adversa, quantocyus ex œconomia animali exterminetur, jam paulo specialius indagandum venit. Profecto foetus mortui vel vivi exclusionem acrius paulo si contemplemur, obscurum esse nequit, eam citatiorem ac spasmodicum uteri motum prærequire. Uti itaque hic ab uberiori spirituum influxu primario dependet; ita eidem causæ exstimulantes absolute sunt necessariae. Jam vero cum in nostra neque placentæ inflammatio, neque embryonis moles aut calcitratio, neque membranarum dilaceratio & liquoris amnii profusio, neque miasmata acrida foetidaque uterum ad accelerandum spirituum influxum exstimularint, vel sponte innotescit, cur embryonis mortui exclusio aliquandiu protracta fuerit. Interim naturam non penitus otiosam fuisse frequens sanguinis stillicidium non obscure docet. Haud dubie namque sanguis per placentam uteri propter embryonem mortuum ægre circulans nimiumque cumulatus hinc & inde radices placentæ perfregit, stasque temporibus majori minori que hæmorrhagiæ occasionem dedit, usque dum radicibus penitus dissolutis, uteroque vehementer exstimulato, ingratus ille hospes cum summo matris emolumento prorsus fuerit exclusus.

De hoc vero qualicunque argumento differendi nobis occasionem dedit Vir nobilissimus clarissimusque

DOMINUS M. JOHANNES FRIDERICUS DRECHSEL,

Lips. Medic. Baccalaur.

Postquam enim & Philosophiam & Medicinam sub manu-
datione Professorum Doctorumque hujus Academiæ præclare exco-
luit, is non modo ab inclyto Philosophorum Ordine summis in
Philosophia honoribus non citra eruditorum applausum ornatus,
verum a gratiosa etiam Facultate nostra benigne exceptus fuit.
Præterquam enim quod Theoriæ Medicæ assiduam sedulamque na-
vavit operam, hanc etiam cum Praxi amicabili vinculo conjunxit,
eandemque sub moderamine optimi Parentis, Practici Lipsiensis
celeberrimi, non sine multorum ægrotantium emolumento strenue
exercuit, utramque vero cum in Theoretico, tum Practico Exa-
mine Collegio nostro ita adprobavit, ut conspirantibus omnium
suffragiis, cui Licentia summum in Medicina gradum assumendi
concederetur, dignus judicatus fuerit. Eum proinde in finem ego,
cui a *Reverendissimo, Serenissimo atque Celsissimo Principe ac Domino,
Domino Mauritio Wilhelmo, Duce Saxonie, Clivie, Montium, Angrie
& Westphalie, Postulato Administratore Episcopatus Martisburgensis,
Landgravio Thuringie, Marchione Misnie, & superioris ac inferioris
Lusatie, Principe Hennebergico, Comite in Marca, Ravensberg & Barby,
Dynasta in Ravensstein, Academiæ hujus Nutritio benignissimo atque Can-
cellario perpetuo, Domino meo Clementissimo*, ad præviam Facultatis
nostræ demississimam denominationem Procancellarii munus cle-
mentissime est demandatum, non modo Panegyryn proximo Mar-
tis die celebrandam indico, sed & finita Dissertationis de Coagula-
tione Humorū, ejusque in sanitatem effectu, ventilatione,
atque dubia quæstione: *Num ex natatu vel submersione pulmonum
certi quid de vita & morte nati definiri queat?* in Oratione Inaugu-
rali expedita, prælaudatum Virum Licentiati honoribus solenniter
condecorabo. Ut vero Rector Academiæ Magnus, Procere
utriusque Reipublicæ gravissimi, ac cives nostri generosissimi nobi-
lissimique, Actum hunc perhonorifica & peraccepta sua præsentia
illustriorem reddere ne graventur, officiose ac peramanter rogo at-
que obtestor, ad quævis officiorum genera me cum Nobilissimo

Domino Candidato vicissim obstricturus. P. P.

d. XXIV. Octobris. M DCC XVII.

LIPSIENSIS, TYPIS ZEIDLERIANIS.